Moskwa Noir, pod red. N. Smirnowej, J. Goumen

„Im dłużej myśli się o Moskwie, tym bardziej jawi się ona jako ogromny transformer, gdzie wszystko w magiczny sposób zmienia swoje oblicze, jak za sprawą czarodziejskiej różdżki”.

Na kolejnym spotkaniu członkowie Klubu Czytelniczego Nad Lipą odkrywali mroczne, wstydliwie ukrywane, niebezpieczne, lecz fascynujące zarazem oblicze światowej metropolii, takie, którego nie znajdzie się w turystycznym folderze. Naszą lekturą była *Moskwa Noir* — antologia, której redaktorkami są znane petersburskie agentki literackie: Julia Goumen i Natalia Smirnova. W tomie są zawarte opowiadania najważniejszych współczesnych pisarzy rosyjskich, składające się na wielobarwny, nieznany i zaskakujący portret Moskwy. Portret wciągający i szokujący zarazem, ponieważ „Moskwa zmienia się jak w kalejdoskopie, usiłując przezwyciężyć brud, nędzę, rozpacz, beznadzieję i zło, bez końca wracając do punktu wyjścia”.

Moskwa Noir to czternaście opowiadań pokazujących, jak rozmaicie można pisać o „Dużym Mieście”. Autorzy, wykorzystując „naturalizm w opisach, karykaturę, groteskę, przerysowanie, wyolbrzymienie oraz cechy przynależne powieści grozy, kryminałowi i thrillerowi, stworzyli opowiadania różne i różnorodne, tworzące spójny, jednorodny i jednolity obraz Moskwy”. Poszczególne historie są podzielone na cztery części. Ich tytuły (*Zbrodnia i kara*, *Martwe dusze*, *Ojcowie i dzieci*, *Wojna i pokój*) to dzieła rosyjskich klasyków — Fiodora Dostojewskiego, Nikołaja Gogola, Iwana Turgieniewa i Lwa Tołstoja. „Moskwa — jawi się tu jako nie nadająca się do życia betonowa pustynia, która silnych deprawuje, a słabych niszczy ze szczętem — alienacją, anonimowością, zgnilizną starej i chłodem nowej architektury”. To miasto przytłaczające — twierdzi jeden z bohaterów. „Miasto staje się przestrzenią brudną, cuchnącą, wynaturzoną”. To wstrząsająca metafora współczesnej Rosji rozdartej przez społeczne nierówności, biedę, alkoholizm, narkomanię, bezprawie, wynaturzenia i zbrodnie. Uderza bezradność szarego obywatela, który jest jedynie elementem, nic nie znaczącym trybikiem w maszynie. Poznając losy bohaterów opowiadań, przemierzamy portretowane z fotograficzną dokładnością dzielnice Moskwy, która „zostaje ukazana jako miasto-moloch, Saturn pożerający własne dzieci”. Bohaterami opowiadań są postaci dalekie od ideału, ponieważ są w jakiś sposób złe albo zdegenerowane. Kierują nimi pierwotne instynkty, zwłaszcza ten najważniejszy — przetrwanie za wszelką cenę.

W opinii Klubowiczów *Moskwa Noir* straszy i intryguje zarazem. To niebanalna pozycja godna polecenia wszystkim tym, którzy interesują się współczesną rosyjską literaturą bądź lubią mroczne, trudne książki. „Zmusza do zadawania sobie pytań o to, w jaki sposób jesteśmy odpowiedzialni za zło, które czynimy i jak realia wielkiej metropolii wpływają na to, iż tego zła jest tak wiele”. Treść antologii „opiera się na tym, co było, na tym, co dzieje się obecnie w Moskwie i na tym, w co może się to miasto zamienić”.

W dalszej części spotkania omówiono sprawy organizacyjne, wybrano lektury na kolejne miesiące, rozmawiano także o zbliżającym się jubileuszu Klubu. Następne spotkanie odbędzie się 20 października 2016 r. o godzinie 16.00.

